

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: СИМВОЛІЗМ ТА МІФОТВОРЧІСТЬ У ДОСЛІДЖЕННЯХ ДЕНИСЮК С. Г.

Вінницький національний технічний університет

Анотація.

У статті розглядаються поняття символізм та міфотворчість як культурологічні чинники політичної комунікації.

Ключові слова: символізм, міфотворчість, політична комунікація, Денисюк С. Г.

Abstract.

The article deals with the notion of symbolism and myth-making as culturological factors of political communication.

Keywords: symbolism, myth-making, political communication, Denysiuk S.G.

Вступ

В умовах сучасного соціокультурного розвитку політичні технології є актуальними для формування політичної комунікації в системі «влада – громадяни». Стереотипи і певні установки громадян є сприятливим ґрунтом для сприйняття політичних символів та міфотворчості, які використовують політтехнології для маніпуляцій політичною свідомістю громадян. Тому дослідження символічної природи політичної комунікації та ролі міфотворчості в її формуванні залишається актуальними і сьогодні.

Результати дослідження

Результати дослідження концептуальних основ політичної комунікації в соціальному дискурсі Денисюк С. Г. виклала в монографії «Культурологічні виміри політичної комунікації», яка включає передмову та п'ять розділів. Проблеми міфотворчості в сучасному політико-комунікаційному процесі та символ як форма політичної комунікації розглядаються в розділі «Символізм як чинник і основа політичної комунікації».

У праці зазначається, що через систему політичної комунікації передається інформація від комунікатора до аудиторії й навпаки за допомогою різноманітних форм та засобів повідомляється про події, факти, зміни у житті. Така взаємодія відбувається за допомогою символів, які мають політичний зміст, а також є зразком політичних ідеалів, засобом пропаганди.

Структурними елементами політичної символіки є: мовна символіка; національно-державна (герб, прапор, гімн); образотворчомистецька політична символіка (політична емблематика); неполітичні символи, що набувають політичного змісту; люди, як політичні символи та ін. За допомогою політичної символіки здійснюється політичне управління суспільством, реалізується мова влади [1, 83].

Автор пояснює, що пересічні громадяни дуже часто сприймають інформацію у формі образів, які фіксуються на підсвідомому рівні. Тому, символізм політичної комунікації, має як позитивні, так і негативні наслідки. В цьому плані важливим є необхідність використання адекватної символіки, яка повинна виконувати наступні функції: інформаційно-комунікативну, ідентифікаційну, інтегративну тощо.

Важливою властивістю символу є його репрезентативність, що підкреслює загальну значущість символу. Символ також поєднується з формальною простотою, що є важливим для використання його в політико-комунікаційній ситуації.

Природа політичної символіки закладена у культурі. Деякі дослідники крім мови до символічних форм відносять також мистецтво, релігію та міф. Денисюк С. Г. у своєму дослідженні зазначає, що неоміфологічна свідомість є одним з напрямків культурної ментальності минулого. Однак, новий символічний простір політики з використанням нових медійних практик активізував міфологічні форми осмислення простору політики, реміфологізацію масової свідомості. Тобто відбувається соціокультурна трансформація міфу. На відміну від архаїчної форми міфу сучасний розвивається в

контексті соціально-політичної практики, де пізнавальні можливості індивідуума і суспільства достатньо широкі. Нові соціальні практики викликають страх появи «іншого», «чужого», активізуючи таким чином форми колективного несвідомого як давні моделі пізнання світу. Як синтетичний знаковий комплекс виступає найактивніший канал символічних кодів сучасної аудіовізуальної культури - телевізійна комунікація, яка характеризується мозаїчністю зображення та підміною об'єктивного суб'єктивним і, таким чином, генерує міфологічні форми буденної свідомості.

Автор пояснює такий варіант сприйняття фрагментарністю політичних подій, яку як метод подачі інформації використовують масмедія, що не відображає реальність і звернений більше не до розуму, а до почуттів та емоцій. Таким чином, відбувається символізація простору і часу, створюючи нові міфологеми. Нові масмедійні практики розвивають форми архаїчної свідомості, які використовуються для організації поведінки індивідів і соціальних груп, для специфічного відтворення суспільно-політичних явищ, інтерпретації дійсності. Людина шукає вирішення емоційного дисонансу в новому міфі. Враховуючи складність простору політичних комунікацій, людина діє як раціонально (на основі набутих знань), так і ірраціонально (на основі вірувань).

Денисюк С. Г. зазначає, що останнім часом поширюється думка про спорідненість міфологічної свідомості та політичної ідеології. Пояснюється це тим, що в умовах нестабільності політичної системи актуалізується проблема пошуку нового методологічного інструментарію для подолання невизначеності подальшого суспільного розвитку. Тому в нагоді стає міфологія, як засіб орієнтації в політико-комунікативному просторі та впливу на політичну свідомість [2].

Висновки

Таким чином, проводячи аналогію між політичним міфом та символами, які його конституують, Денисюк С. Г. робить висновок, що в просторі політичної комунікації тією ж мірою, якою є ідеологія додатковим змістом політичної комунікації, так і емоційна асоціація є додатковим змістом кожного міфу із його символів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Денисюк С. Г. Культурологічні виміри політичної комунікації: монографія / С. Г. Денисюк. – Вінниця: ВНТУ, 2012 – 392 с.
2. Там само. – С. 156.

Зінко Олена Василівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету, Вінниця, e-mail: zinko-ov@ukr.net

Zinko Elena - Ph.D., assistant professor of philosophy and humanities sciences Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, e-mail: zinko-ov@ukr.net